

ÁP THẤP NHIỆT ĐỐI YÁ ĐỢT MÙA - LŨ NGÀY 2-4 THÁNG II NĂM 1996 Ở BÌNH ĐỊNH

KS. Lê Văn Dũng

Trạm Dự báo và Phục vụ KTTV Bình Định

1- Diễn biến và đặc điểm

Sáng ngày 2/XI/1996 một áp thấp nhiệt đới (ATNĐ) được hình thành trên vùng biển phía bắc quần đảo Trường Sa có vị trí ở vào khoảng 13,0 vĩ độ bắc, 114,3 độ kinh đông và nối liền với dải hội tụ nhiệt đới (ITCZ) có trục đi qua Nam Trung Bộ. ATNĐ di chuyển nhanh theo hướng tây. Hồi 19h/2/XI vị trí trung tâm áp thấp nhiệt đới ở vào khoảng 13,5 - 14,5 vĩ độ bắc, 112-113 độ kinh đông, sức gió mạnh nhất vùng gần trung tâm mạnh cấp 7, giật trên cấp 7 và tiếp tục di chuyển nhanh về hướng tây, mỗi giờ đi được khoảng 20-25 km. Sáng sớm ngày 3/XI ATNĐ đã đi vào đất liền và ảnh hưởng trực tiếp khu vực Bắc Bình Định - Nam Quảng Ngãi, gây ra gió mạnh cấp 6-7, giật trên cấp 7. Sau đó ATNĐ đã suy yếu đi một ít. Lúc 7h/3/XI có vị trí ở vào khoảng 14,5 vĩ độ bắc, 108,9 độ kinh đông. ATNĐ tiếp tục suy yếu thành vùng áp thấp di chuyển về hướng tây và tan dần.

ATNĐ có nguồn gốc từ biển Đông, hướng di chuyển tương đối ổn định, tốc độ di chuyển nhanh, ATNĐ chỉ tồn tại trong thời gian ngắn (1 ngày). Ngoài ra, do có sự kết hợp của không khí lạnh ở phía Bắc và ITCZ ở phía nam, nên ATNĐ ảnh hưởng rất lớn đến khu vực Bình Định, cả tỉnh đã có mưa vừa, mưa to đến rất to gây lũ lớn ở tỉnh.

2- Tình hình khí áp và gió

Bảng 1. Số liệu gió và khí áp

Trạm	Pm(mb)	Vx(m/s)	Δp
Quy Nhơn	996,2 (2h15/3/XI)	9m/s NW lúc 16h/2/XI	-84
Hoài Nhơn	990,7 (1h45/3/XI)	19m/s NE 1h20/3/XI	-138
Quảng Ngãi	996,0 (3h50/3/XI)	12m/s N 3h/3/XI	-101

Bảng 1 cho thấy trị số khí áp và biến áp 24h nhỏ nhất xảy ra tại Trạm khí tượng Hoài Nhơn. ATNĐ đã gây ra gió mạnh trong một khu vực nhỏ thuộc Bắc Bình Định và Nam Quảng Ngãi, vùng ảnh hưởng của gió có đường kính khoảng 150km. Tại Hoài Nhơn, gió mạnh nhất đạt 19 m/s (cấp 8), thời gian gây ra gió mạnh cấp 6 - cấp 7 kéo dài khoảng 1 h (từ 1-2 giờ sáng ngày 3/XI).

3- Tình hình mưa, lũ

Do ảnh hưởng kết hợp của không khí lạnh ở phía bắc và ITCZ qua Nam Trung Bộ, ATNĐ đã gây mưa to trên khu vực lớn ở Trung Trung Bộ và Nam Trung Bộ. Riêng khu vực Bình Định đã có mưa vừa, mưa to đến rất to, tổng lượng mưa phổ biến tính từ 7h/2/XI đến 7h/3/XI đạt từ 150-200mm. Đặc biệt một số nơi như Hoài Nhơn 220mm, An Hòa 362 mm.

Bảng 2. Lượng mưa (mm) từ 7h/2/XI đến 7h/3/XI năm 1996

Bồng Sơn	Hoài Nhơn	An Hòa	Phú Mỹ	Thạch Hòa	Bình Tường	Vinh Sơn	Vân Canh	Quy Nhơn
203	220	362	157	150	144	218	166	178

Do mưa lớn và tập trung trong thời gian ngắn, làm mực nước sông lên nhanh và xảy ra một đợt lũ lớn nhất trên các sông ở Bình Định từ đầu mùa mưa đến nay. Mực nước các sông đều đạt mức báo động 3 và trên báo động 3 (bảng 3)

Bảng 3. Mực nước (m) đợt lũ từ ngày 2/XI đến ngày 4/XI/1996

Trạm	Hmin	Giờ-ngày	Hmin	Giờ-ngày	Biên độ	Cấp báo động
An Hòa	20,64	7h/2	23,88	4h/3	3,24	Xấp xỉ BĐ 3
Bồng Sơn	2,73	7h/2	6,97	10h/3	4,24	Xấp xỉ BĐ 3
Vinh Sơn	69,97	7h/2	75,51	4h/3	5,54	
Bình Tường	21,02	10h/2	24,51	10h/3	3,49	BĐ3
Thạch Hòa	6,09	7h/2	8,23	21-22h/3	2,14	Trên BĐ3
Vân Canh	42,02	7h/2	43,77	4h/3	1,75	
Diêu Trì	2,12	7h/2	4,70	7h/3	2,58	

4- Tình hình thiệt hại

Theo số liệu thống kê của BCH PCBL tỉnh Bình Định tính đến 22h00 ngày 6/XI/1996, mưa lũ đã gây thiệt hại cho một số địa phương trong tỉnh như sau: 14 người chết, 03 người bị thương, 22 nhà sập đổ, 1907 ngôi nhà ở bị hỏng và ngập nước, 2067 ha lúa bị ngập giảm 30-70% sản lượng, 533 ha lúa bị mất trắng, 56 tấn thóc giống bị mất, 7928 tấn thóc, gần 1000ha cây ăn quả, hoa màu bị ngập nước, 38 ha ruộng bị sa bồi thủy phá, 3500 gia cầm, gia súc bị chết, 100.000 m³ đất đá đê điều, kênh mương, hồ đập bị sạt lở; 15ha hồ tôm, cá bị hỏng, 07 tấn tôm, cá bị mất. Thiệt hại sơ bộ ước tính khoảng 29 tỷ đồng.

5- Công tác đo đạc, dự báo và phục vụ

Tuy ATNĐ di chuyển nhanh, thời gian ngắn và đổ bộ vào ban đêm đã gây ra mưa to, lũ lớn, nhưng ngay từ khi còn là vùng thấp cho đến khi ATNĐ đổ bộ vào đất liền Trạm Dự báo và phục vụ Bình Định đã thông báo kịp thời đến BCH PCBL, các cơ quan chức năng của tỉnh để kịp thời triển khai công tác phòng chống bão lũ. Thông báo tình hình thời tiết nguy hiểm và dự báo tình hình thủy văn ở các triển sông trong tỉnh trên Đài Phát thanh-Truyền hình địa phương.

Trạm đã chỉ đạo 6 trạm thủy văn phục vụ PCBL cho tỉnh đo đạc tốt. Với nhiệm vụ đài trưởng mạng, Trạm đã đảm bảo thông tin liên tục thông suốt, kịp thời từ mạng lưới trạm về Đài Trưởng mạng, Đài Khu vực và Ban chỉ huy PCBL tỉnh.

Trạm đã cử hai cán bộ của Trạm thường trực suốt ngày đêm tại Văn phòng CBL tỉnh từ đầu tháng IX để làm nhiệm vụ thu nhận thông tin hàng ngày, và phối hợp cùng Ban chỉ huy PCBL thực hiện tốt công tác PCBL góp phần giảm nhẹ thiệt hại do thiên tai gây nên./.